# ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 7. septembra 2006 *

Vo veci C-125/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Østre Landsret (Dánsko) z 15. marca 2005 a doručený Súdnemu dvoru 17. marca 2005, ktorý súvisí s konaním:

**VW-Audi Forhandlerforeningen, zástupca Vulcan Silkeborg A/S,**

proti

**Skandinavisk Motor Co. A/S,**

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia J.-P. Puissochet, S. von Bahr, U. Lõhmus a A. Ó Caoimh (spravodajca),

* Jazyk konania: dánčina.

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. februára 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— VW-Audi Forhandlerforeningen, zástupca Vulcan Silkeborg A/S, v zastúpení: M. Goeskjær a P. Gregersen, advokater,

— Skandinavisk Motor Co. A/S, v zastúpení: C. Karhula Lauridsen, T. Ryhl a J. Ørskov Rasmussen, advokater,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: N. B. Rasmussen a A. Whelan, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. apríla 2006,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 3 nariadenia Komisie (ES) č. 1475/95 z 28. júna 1995 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na

kategórie dohôd o distribúcii a servise motorových vozidiel [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 145, s. 25).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi VW-Audi Forhandlerforeningen (združenie predajcov značiek Volkswagen a Audi), zástupca Vulcan Silkeborg A/S (ďalej len „VS"), a Skandinavisk Motor Co. A/S (ďalej len „SMC") vo veci zákonnosti výpovede poslednou uvedenou spoločnosťou dohody uzavretej s VS na účely distribúcie motorových vozidiel značky Audi v Dánsku uplatnením ročnej výpovednej lehoty.

## Právny rámec

3 Podľa odôvodnenia č. 19 nariadenia č. 1475/95:

„Článok 5 ods. 2 body 2 a 3 a článok 5 ods. 3 stanovujú minimálne podmienky pre výnimku týkajúcu sa trvania a výpovede dohody o distribúcii a servise, pretože vzhľadom na investície distribútora na zlepšenie štruktúry distribúcie a servisu zmluvných výrobkov je závislosť distribútora na dodávateľovi výrazne silnejšia v prípade dohôd uzavretých na krátku dobu alebo dohôd s krátkou výpovednou lehotou. Aby sa však nebránilo v rozvoji pružných a účinných distribučných štruktúr, je potrebné priznať dodávateľovi mimoriadne právo ukončiť dohodu v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti..." [*neoficiálny preklad*]

4 Článok 1 nariadenia č. 1475/95 vyníma zo zákazu stanoveného v článku 81 ods. 1 ES dohody, ktorými dodávateľ poveruje zmluvného predajcu, aby podporoval distribúciu zmluvných výrobkov na určenom území, a zaväzuje sa vyhradiť mu v rámci tohto územia dodávky vozidiel a náhradných dielov.

5 Článok 4 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje, že záväzok distribútora dodržiavať minimálne požiadavky pri distribúcii a servise týkajúce sa predovšetkým vybavenia obchodnej prevádzky alebo opravy a údržby zmluvných výrobkov nie je prekážkou pre výnimku.

6 Článok 5 ods. 2 a 3 toho istého nariadenia stanovujú:

„2. Pokiaľ distribútor prevzal povinnosti uvedené v článku 4 ods. 1 na účely zlepšenia štruktúry distribúcie a servisu, výnimka sa uplatní pod podmienkou, že:

...

(2) dohoda sa uzavrela aspoň na päť rokov, alebo že je riadna výpovedná lehota pre obe strany dohody uzavretej na dobu neurčitú minimálne dva roky;...

...

3. Podmienky výnimky stanovené v odsekoch 1 a 2 nemajú vplyv:

— na právo dodávateľa vypovedať dohodu uplatnením minimálne ročnej výpovednej lehoty v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti,

...

V každom prípade musia strany v prípade sporu prijať systém rýchleho urovnania sporu, ako napríklad obrátiť sa na nezávislého znalca alebo rozhodcu, bez toho, aby bolo dotknuté právo strán predložiť spor príslušnému súdu v súlade s ustanoveniami platného vnútroštátneho práva." [*neoficiálny preklad*]

7 Komisia Európskych spoločenstiev vo svojej vysvetľujúcej brožúre k nariadeniu č. 1475/95 v odpovedi na otázku 16 bod a) nazvanú „Je možné ukončiť dohodu predčasne?" uviedla:

„Výrobca má právo ukončiť dohodu predčasne (s ročnou výpovednou lehotou), pokiaľ musí reorganizovať celú svoju sieť alebo jej podstatnú časť. Potreba reorganizácie sa určí spoločnou dohodou strán, alebo ju určí nezávislý znalec alebo rozhodca, pokiaľ to požaduje distribútor. Využitie služieb nezávislého znalca alebo rozhodcu nemá vplyv na právo strán predložiť spor vnútroštátnemu súdu na základe vnútroštátneho práva [článok 5 ods. 3]. Pokiaľ sa dodávateľovi v dohode priznáva právo jednostrannej výpovede presahujúcej limity stanovené nariadením, automaticky stráca výhodu skupinovej výnimky [článok 6 ods. 1 bod 5...].

Táto možnosť predčasnej výpovede sa zaviedla preto, aby výrobca mohol pružne prispôsobiť svoj systém distribúcie [odôvodnenie č. 19]. Môže vzniknúť potreba vykonať reorganizáciu z dôvodu správania konkurentov alebo z dôvodu vývoja hospodárskych podmienok, či je už tento vývoj vyvolaný internými rozhodnutiami výrobcu alebo externými udalosťami ako napríklad uzavretím podniku zamestnávajúceho mnoho pracovných síl v dotknutom regióne. Vzhľadom na množstvo situácií, ku ktorým môže dôjsť, je nereálne snažiť sa o vymenovanie všetkých možných dôvodov reorganizácie.

Práve preskúmanie konkrétnej organizácie siete výrobcu umožňuje v každom jednotlivom prípade rozhodnúť, či je alebo nie je zasiahnutá ‚podstatná' časť siete. Výraz ‚podstatná' zahŕňa tak ekonomický, ako aj geografický aspekt, ktorý môže byť obmedzený na sieť v dotknutom členskom štáte alebo v jeho časti. V každom prípade musí výrobca dospieť k dohode, či už s nezávislým znalcom, rozhodcom alebo so svojím distribútorom, ktorého dohoda o distribúcii sa má vypovedať, bez toho, aby bolo potrebné radiť sa s ostatnými nepriamo dotknutými distribútormi." [*neoficiálny preklad*]

8 Od 1. októbra 2002 bolo nariadenie č. 1475/95 nahradené nariadením Komisie (ES) č. 1400/2002 z 31. júla 2002 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na niektoré kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel (Ú. v. ES L 203, s. 30; Mim. vyd. 08/002, s. 158).

9 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 1400/2002 nazvaný „Hlavné obmedzenia" stanovuje, že výnimka sa neuplatňuje na vertikálne dohody, ktoré majú za cieľ určité obmedzenia uvedené v tomto ustanovení.

10 Článok 10 rovnakého nariadenia stanovuje:

„Zákaz ustanovený v článku 81 ods. 1 sa neuplatňuje v období od 1. októbra 2002 do 30. septembra 2003, pokiaľ ide o dohody právoplatné 30. septembra 2002, ktoré nespĺňajú podmienky vyňatia podľa tohto nariadenia, ktoré ale spĺňajú podmienky vyňatia podľa nariadenia (ES) č. 1475/95."

11 Komisia vo svojej vysvetľujúcej brožúre k nariadeniu č. 1400/2002 v odpovedi na otázku 20 nazvanú „Ako v prechodnom období vypovedať dohody podľa nariadenia č. 1475/95" uvádza predovšetkým toto:

„Skončenie účinnosti nariadenia č. 1475/95 k 30. septembru 2002 a jeho nahradenie novým nariadením neznamená, že sieť musí byť *de facto* reorganizovaná. Výrobca automobilov sa však môže rozhodnúť, že po nadobudnutí účinnosti nového nariadenia reorganizuje podstatnú časť svojej siete. Na účely dodržania nariadenia č. 1475/95 a následne získania výhody z prechodného obdobia musí byť dĺžka výpovednej lehoty dva roky, okrem prípadov, keď sa rozhodlo o reorganizácii, alebo keď existuje povinnosť zaplatiť odškodnenie." [*neoficiálny preklad*]

12 Okrem toho, pokiaľ ide o otázku 68 nazvanú „Stanovuje nariadenie minimálnu výpovednú lehotu?", uvedená brožúra uvádza v štvrtom odseku odpovede na túto otázku, pokiaľ ide o výpoveď s ročnou výpovednou lehotou:

„Potreba reorganizácie siete je objektívnou otázkou a skutočnosť, že dodávateľ považuje túto reorganizáciu za potrebnú, nerieši otázku v prípade sporu. V takom prípade prislúcha vnútroštátnemu súdu alebo rozhodcovi, aby s ohľadom na okolnosti vyriešil túto otázku." [*neoficiálny preklad*]

## Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Dňa 21. septembra 1996 SMC uzavrela s VS, podnikom, ktorý od roku 1975 distribuuje vozidlá značky Audi v Dánsku, novú dohodu o distribúcii týchto vozidiel v tomto členskom štáte.

14 Článok 19 bod 1 tejto dohody nazvaný „Výpoveď so skrátenou výpovednou lehotou" uvádza:

„Dodávateľ má... právo vypovedať túto dohodu písomne doporučeným listom a s dvanásťmesačnou výpovednou lehotou v prípade potreby dôkladnej reorganizácie celej organizácie predaja dodávateľa alebo jej časti."

15 Audi AG (ďalej len „Audi") 16. mája 2002 schválila plán reorganizácie svojej distribučnej siete v Dánsku, ktorý určuje najmä počet distribútorov umožňujúci uskutočniť finančné ciele plánované v tomto členskom štáte.

16 Dňa 2. septembra 2002 SMC zaslala 28 distribútorom Audi v Dánsku, medzi ktorými bola aj VS, tento list:

„Vzhľadom na novú výnimku Spoločenstva pre kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore automobilov, ktorá nadobúda účinnosť 1. októbra 2002, sme nútení reštrukturalizovať našu distribučnú sieť v lehote jedného roka a prispôsobiť dohody o distribúcii novej úprave skupinovej výnimky.

Musíme preto v súlade s článkom 19 bodom 1 dohody o distribúcii s odkazom na potrebu reorganizácie vypovedať vašu dohodu, pokiaľ ide o osobné automobily Audi, s dvanásťmesačnou výpovednou lehotou, ktorá uplynie 30. septembra 2003."

17 V ten istý deň SMC zaslala VS odlišný list, v ktorom uviedla, že v nasledujúcich mesiacoch určí ďalšie požiadavky Audi vo vzťahu k jednotlivým distribútorom a zdôraznila, že je ešte príliš skoro na to, aby sa mohli úplne posúdiť dôsledky pre súčasnú distribučnú sieť Audi.

18 Listom z 3. októbra 2002 SMC informovala VS o tom, že jednak s cieľom vyhovieť budúcemu dopytu na trhu sa existujúca distribučná sieť obmedzí z 28 na 14 distribútorov, a jednak, že VS nebude ponúknuté uzavretie novej zmluvy o distribúcii.

19 Za týchto okolností sa VW-Audi Forhandlerforeningen v mene a na účet distribútorov automobilov značky Audi, ktorých zmluva o distribúcii bola vypovedaná, obrátila na vnútroštátny súd s tvrdením, že výpovedná lehota mala mať 24 mesiacov.

20 Keďže sa Østre Landsret domnieval, že z prejednávaného sporu vyplývajú otázky výkladu práva Spoločenstva, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 5 ods. 3 nariadenia... č. 1475/95... vykladať tak, že výpoveď dohody o distribúcii dodávateľom uplatnením ročnej výpovednej lehoty vyžaduje širšie odôvodnenie, než len odkaz na toto ustanovenie?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

   Aké požiadavky možno stanoviť podľa práva Spoločenstva, pokiaľ ide o obsah takého odôvodnenia, a kedy sa toto odôvodnenie musí predložiť?

3. Aké dôsledky sa musia vyvodiť zo skutočnosti, že takéto odôvodnenie nebolo poskytnuté riadne alebo že bolo poskytnuté po uplynutí lehoty?

4. Má sa článok 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95... vykladať tak, že k výpovedi dohody s distribútorom uplatnením ročnej výpovednej lehoty musí dôjsť na základe plánu reorganizácie už vypracovaného dodávateľom?

5. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku:

   Aké požiadavky možno stanoviť podľa práva Spoločenstva, pokiaľ ide o obsah a formu plánu reorganizácie vypracovaného dodávateľom, a kedy musí byť tento plán reorganizácie k dispozícii?

6. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku:

   Musí dodávateľ oboznámiť distribútora, s ktorým sa dohoda vypovedáva, o obsahu plánu reorganizácie, a pokiaľ áno, tak kedy a v akej forme?

7. V prípade kladnej odpovede na štvrtú otázku:

Aké dôsledky je potrebné vyvodiť zo skutočnosti, že prípadný plán reorganizácie nespĺňa požiadavky, ktoré možno stanoviť na formu a obsah tohto plánu?

8. Z dánskej verzie článku 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95... vyplýva, že výpoveď dohody s distribútorom uplatnením ročnej výpovednej lehoty predpokladá, že k tejto výpovedi dôjde... ‚v prípade potreby dôkladnej reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti...'. Výraz ‚potreba' sa nachádza vo všetkých jazykových verziách nariadenia č. 1475/95, ale výraz ‚dôkladne' sa vyskytuje len v dánskej verzii.

Za týchto okolností:

Aké požiadavky možno stanoviť, pokiaľ ide o charakter reorganizácie, aby mal dodávateľ právo vypovedať dohodu uplatnením ročnej výpovednej lehoty na základe článku 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95...?

9. Treba pri posudzovaní otázky, či sú splnené podmienky na to, aby mal dodávateľ právo vypovedať dohodu uplatnením ročnej výpovednej lehoty podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95, pripísať dôležitosť prípadným ekonomickým dôsledkom, ktoré by dodávateľ utrpel, pokiaľ by vypovedal dohodu s distribútorom uplatnením dvojročnej výpovednej lehoty?

10. Na kom spočíva dôkazné bremeno pri preukazovaní splnenia podmienok, kedy môže dodávateľ vypovedať dohodu uplatnením ročnej výpovednej lehoty podľa článku 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95... a za akých podmienok môže byť zbavený tohto bremena?

11. Možno článok 5 ods. 3 nariadenia č. 1475/95... vykladať tak, že podmienky na to, aby dodávateľ mohol vypovedať dohodu uplatnením ročnej výpovednej lehoty na základe tohto ustanovenia, môžu byť splnené na základe samotnej skutočnosti, že uplatnenie nariadenia č. 1400/2002 o skupinových výnimkách môže samo osebe viesť k potrebe dôkladne reorganizovať sieť dodávateľa?"

## O prejudiciálnych otázkach

21 Svojimi otázkami vnútroštátny súd v podstate žiada o upresnenia dosahu práva dodávateľa stanoveného v článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážke nariadenia č. 1475/95 vypovedať dohodu uplatnením minimálne ročnej výpovednej lehoty v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti.

22 Ako uviedla Komisia a SMC na pojednávaní, vnútroštátny súd sa svojimi otázkami snaží v podstate určiť hmotnoprávne podmienky, ktorým podlieha výkon takého práva výpovede (ôsma a deviata otázka). V tejto súvislosti bola položená aj otázka, na kom spočíva dôkazné bremeno pri preukazovaní splnenia podmienok a za akých podmienok sa má taký dôkaz poskytnúť (desiata otázka). Ďalej sa pýta, či je právo výpovede okrem toho podmienené dodržaním určitých podmienok týkajúcich sa

odôvodnenia výpovede a požiadavky plánu reorganizácie (prvá až siedma otázka). Nakoniec sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002 samo osebe vyvoláva potrebu reorganizácie distribučnej siete v zmysle uvedeného ustanovenia nariadenia č. 1475/95 (jedenásta otázka).

*O ôsmej a deviatej otázke*

23 Týmito otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, aké sú hmotnoprávne podmienky, ktoré je potrebné splniť, aby sa mohol uplatniť článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95.

24 Podľa článku 5 ods. 2 bodu 2 nariadenia č. 1475/95 pokiaľ distribútor prevezme určité povinnosti určené na zlepšenie štruktúry distribúcie, ako aj servisu, výnimka stanovená týmto nariadením sa v prípade, že dohoda je uzavretá na dobu neurčitú, uplatní pod podmienkou, že obvyklá výpovedná lehota je v zásade minimálne dva roky pre obe strany.

25 Podľa ustanovenia odseku 3 prvého pododseku prvej zarážky uvedeného článku 5 však podmienky pre výnimku stanovené v poslednom uvedenom ustanovení nemajú vplyv na právo dodávateľa vypovedať dohodu uplatnením minimálne ročnej výpovednej lehoty v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti.

26 V tejto súvislosti z odôvodnenia č. 19 nariadenia č. 1475/95 vyplýva, že bez ohľadu na investície distribútorov do zlepšenia štruktúry distribúcie a servisu zmluvných výrobkov nemožno brániť rozvoju pružných a účinných distribučných štruktúr.

Podľa toho istého odôvodnenia je tiež potrebné priznať dodávateľovi právo ukončiť dohodu v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti.

27 Z toho vyplýva, že článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka tohto nariadenia zavádza odchylné pravidlo, ktoré je ako také potrebné vykladať reštriktívne.

28 V tejto súvislosti zo samotného názvu tohto ustanovenia vyplýva, že v ňom stanovené právo výpovede podlieha súčasnému splneniu dvoch podmienok týkajúcich sa jednak existencie reorganizácie celej distribučnej siete dotknutého dodávateľa alebo jej podstatnej časti, a jednak potreby tejto reorganizácie.

29 Pokiaľ ide o prvú podmienku, zo znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že toto ustanovenie predovšetkým vyžaduje „reorganizáciu" siete dotknutého dodávateľa. Takáto reorganizácia nevyhnutne zahŕňa zmenu organizácie distribučných štruktúr tohto dodávateľa, ktorá sa môže týkať najmä povahy alebo formy týchto štruktúr, ich predmetu, rozdelenia úloh vo vnútri takých štruktúr, spôsobov dodávania dotknutých výrobkov a služieb, počtu alebo postavenia členov týchto štruktúr, ako aj ich geografického rozsahu.

30 Okrem toho podľa samotného znenia článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95 vo všetkých jazykových verziách okrem dánskej verzie sa táto reorganizácia musí týkať „celej" siete dodávateľa alebo jej „podstatnej časti". Zmena dotknutých distribučných štruktúr preto musí byť významná, tak z vecného, ako aj z geografického hľadiska.

31 Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe konkrétnych skutočností sporu, ktorý im bol predložený, a najmä v závislosti od konkrétnej organizácie distribučnej siete dotknutého dodávateľa, posúdili objektívnu existenciu takejto reorganizácie uvedenej siete.

32 Ako v tejto súvislosti poznamenala Komisia a ako uviedol generálny advokát v bodoch 15 až 26 svojich návrhov, skutočnosť, že dánska verzia článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95 na rozdiel do všetkých ostatných jazykových verzií tohto ustanovenia uvádza potrebu „dôkladnej" („gennemgribende") reorganizácie distribučnej siete, nemá zásadný význam, keďže také upresnenie nič nepridáva k požiadavke výraznej zmeny, ktorá vyplýva z podmienky týkajúcej sa existencie reorganizácie celej siete dotknutého dodávateľa alebo jej podstatnej časti, ktorá sa nachádza vo všetkých ostatných jazykových verziách.

33 Pokiaľ ide o druhú podmienku, Komisia a SMC tvrdia, že len dodávateľovi prislúcha, aby zvrchovane posúdil potrebu reorganizácie svojej distribučnej siete. Nie je totiž cieľom nariadenia č. 1475/95 uložiť súdom alebo rozhodcovským orgánom povinnosť, aby preskúmali obchodné motívy dodávateľa v rámci takej reorganizácie. Sloboda dodávateľa stanoviť počet svojich distribútorov okrem toho nebola ustanoveniami uvedeného nariadenia nijako obmedzená. Na splnenie uvedenej podmienky teda stačí existencia príčinnej súvislosti medzi výpoveďou a reorganizáciou uvedenej siete.

34 Toto tvrdenie, ktoré sa, pokiaľ ide o Komisiu, odlišuje od ňou predloženého tvrdenia v jej odpovedi na otázku 68 vysvetľujúcej brožúry k nariadeniu č. 1400/2002, nemožno prijať.

35 Je síce pravda, že v rámci sporu týkajúceho sa zákonnosti výpovede so skrátenou výpovednou lehotou uplatnenej za podmienok stanovených v článku 5 ods. 3 prvom pododseku prvej zarážke nariadenia č. 1475/95 neprislúcha vnútroštátnym súdom ani rozhodcovským orgánom, aby spochybnili ekonomické a obchodné úvahy, na základe ktorých sa dodávateľ rozhodol reorganizovať svoju distribučnú sieť.

36 Nič to však nemení na tom, že potreba takej reorganizácie nemôže patriť, pod hrozbou toho, že distribútori budú zbavení akejkoľvek účinnej právnej ochrany v tomto smere, do rozsahu voľnej úvahy dodávateľa, pretože podľa článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95 práve táto potreba umožňuje dodávateľovi pri zachovaní výhody skupinovej výnimky stanovenej týmto nariadením na základe článku 81 ods. 3 ES, aby vypovedal dohodu bez toho, aby bol povinný dodržať riadnu výpovednú lehotu dvoch rokov stanovenú v odseku 2 bode 2 uvedeného článku 5.

37 S ohľadom tak na cieľ, ako aj odchylnú povahu článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95, musí byť teda potreba reorganizácie na účely výkonu práva výpovede uplatnením minimálne ročnej výpovednej lehoty prijateľne odôvodniteľná dôvodmi ekonomickej účinnosti založenými na objektívnych interných alebo externých okolnostiach podniku dodávateľa, ktoré by v prípade neuskutočnenia rýchlej reorganizácie distribučnej siete mohli vzhľadom na konkurenčné prostredie, v ktorom pôsobí dodávateľ, narušiť účinnosť existujúcich štruktúr uvedenej siete.

38 Skutočnosť, že dodávateľ sa na základe subjektívneho obchodného hodnotenia situácie svojej distribučnej siete domnieva, že jej reorganizácia je potrebná, teda sama osebe nemôže stačiť na preukázanie potreby takej reorganizácie v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95. Prípadné

nepriaznivé ekonomické dôsledky, ktoré by dodávateľ mohol utrpieť v prípade, že vypovie dohodu o distribúcii uplatnením dvojročnej výpovednej lehoty, sú však v tomto ohľade relevantné.

39 Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe všetkých konkrétnych okolností sporu, ktorý im bol predložený, posúdili objektívnu potrebu takej reorganizácie.

40 Na ôsmu a deviatu otázku je preto potrebné odpovedať, že článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95 sa má vykladať tak, že existencia „potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti" predpokladá výraznú zmenu distribučných štruktúr dotknutého dodávateľa, tak z vecného, ako aj z geografického hľadiska, ktorá musí byť prijateľne odôvodnená dôvodmi ekonomickej účinnosti založenými na objektívnych interných alebo externých okolnostiach podniku dodávateľa, ktoré by v prípade neuskutočnenia rýchlej reorganizácie distribučnej siete mohli vzhľadom na konkurenčné prostredie, v ktorom pôsobí dodávateľ, narušiť účinnosť existujúcich štruktúr uvedenej siete. Prípadné nepriaznivé ekonomické dôsledky, ktoré by dodávateľ mohol utrpieť v prípade, že vypovie dohodu o distribúcii uplatnením dvojročnej výpovednej lehoty, sú však v tomto ohľade relevantné. Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe všetkých konkrétnych okolností sporu, ktorý im bol predložený, posúdili, či sú tieto podmienky splnené.

*O desiatej otázke*

41 Svojou desiatou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, na kom spočíva dôkazné bremeno pri uplatnení práva na výpoveď so skrátenou ročnou výpovednou lehotou, ako stanovuje článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95, a akým spôsobom sa má tento dôkaz poskytnúť.

42 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že podniku, ktorý žiada o výhodu individuálnej výnimky, prislúcha preukázať, že podmienky stanovené v článku 81 ods. 3 ES sú splnené (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. januára 1984, VBVB a VBBB/Komisia, 43/82 a 63/82, Zb. s. 19, bod 52), Rovnako vzhľadom na odchylný charakter výpovednej lehoty stanovenej v článku 5 ods. 3 prvom pododseku prvej zarážke nariadenia č. 1475/95 vo vzťahu k riadnej výpovednej lehote stanovenej v odseku 2 bode 2 článku 5 prislúcha dodávateľovi, ktorý chce uplatniť právo výpovede so skrátenou ročnou výpovednou lehotou, pokiaľ distribútor spochybňuje zákonnosť tejto výpovede pred vnútroštátnymi súdmi alebo rozhodcovskými orgánmi, preukázať, že podmienky prvého z uvedených ustanovení sú splnené.

43 Spôsob, akým sa má tento dôkaz poskytnúť, patrí vzhľadom na neexistenciu ustanovení nariadenia č. 1475/95 o tejto otázke do pôsobnosti vnútroštátneho práva.

44 Na desiatu otázku preto treba odpovedať, že článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95 sa má vykladať tak, že pokiaľ distribútor spochybnil zákonnosť výpovede s ročnou výpovednou lehotou pred vnútroštátnymi súdmi alebo rozhodcovskými orgánmi, dodávateľovi prislúcha preukázať, že podmienky stanovené týmto ustanovením na uplatnenie práva výpovede s ročnou výpovednou lehotou sú splnené. Spôsob, akým sa má taký dôkaz poskytnúť, patrí do pôsobnosti vnútroštátneho práva.

*O prvej až siedmej otázke*

45 Prvou až siedmou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95 vykladať tak, že ukladá

dodávateľovi, ktorý vypovedáva dohodu o distribúcii podľa tohto ustanovenia, povinnosť jednak odôvodniť z formálneho hľadiska rozhodnutie o výpovedi, jednak vypracovať pred týmto rozhodnutím plán reorganizácie.

46 Podľa VS cieľ sledovaný týmto ustanovením, teda zaistenie efektívnej hospodárskej súťaže medzi distribučnými sieťami znížením závislosti distribútorov, vyžaduje, aby činnosť týchto distribútorov nebola narušovaná hrozbou výpovede. Dodávateľ je teda povinný najneskôr pri oznámení výpovede písomne uviesť objektívne a výslovné dôvody, na ktorých sa výpoveď zakladá. Okrem toho predchádzajúca existencia plánu reorganizácie predstavuje podstatný prvok požiadavky odôvodnenia. Komisia zaujala rovnaký postoj v stanovisku oznámenom dánskym orgánom pre hospodársku súťaž, ako vyplýva z listu, ktorý tieto orgány 20. decembra 2002 zaslali VW-Audi Forhandlerforeningen.

47 V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95 tým, že uvádza, že podmienky výnimky stanovené týmto nariadením „nemajú vplyv" na právo dodávateľa vypovedať dohodu uplatnením ročnej výpovednej lehoty v prípade potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti, sa obmedzuje, ako Komisia oprávnene tvrdí vo svojich pripomienkach, na to, že v uvedenom nariadení zavádza len možnosť, ktorá pri dodržaní podmienok uplatnenia stanovených uvedeným ustanovením neobmedzuje zmluvnú slobodu strán, tak ako sa táto sloboda vykonáva v rámci platného vnútroštátneho práva.

48 Aj keď teda samotné znenie článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95 umožňuje dodávateľovi vypovedať dohodu v takejto skrátenej výpovednej lehote v prípade potreby reorganizácie svojej siete, neukladá mu žiadnu osobitnú povinnosť, pokiaľ ide o formálne odôvodnenie tejto výpovede a formu

alebo obsah tejto reorganizácie. Treba konštatovať, že také povinnosti nevyplývajú ani zo žiadneho iného ustanovenia tohto nariadenia.

49 Za týchto okolností, ako Komisia oprávnene tvrdí v rámci tohto konania, otázka, či výpoveď dohody uplatnením ročnej výpovednej lehoty v súlade s článkom 5 ods. 3 prvým pododsekom prvou zarážkou nariadenia č. 1475/95 musí byť formálne odôvodnená, alebo či dodávateľ musí mať plán reorganizácie vypracovaný pred oznámením výpovede, patrí iba do pôsobnosti vnútroštátneho práva.

50 V rozpore s tvrdením VS nie sú distribútori pozbavení akejkoľvek právnej ochrany, keďže ako vyplýva z bodov 42 a 44 tohto rozsudku, pokiaľ je zákonnosť výpovede uplatnením ročnej výpovednej lehoty spochybnená distribútorom pred vnútroštátnymi súdmi alebo rozhodcovskými orgánmi, dodávateľ ju musí odôvodniť tak, že preukáže účinné splnenie hmotnoprávnych podmienok na uplatnenie uvedeného ustanovenia.

51 Na prvú až siedmu otázku je preto potrebné odpovedať, že článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia č. 1475/95 sa má vykladať tak, že nevyžaduje od dodávateľa, ktorý vypovedal zmluvu o distribúcii podľa tohto ustanovenia, aby formálne odôvodnil rozhodnutie o výpovedi, ani aby pred výpoveďou vypracoval plán reorganizácie.

*O jedenástej otázke*

52 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002 mohlo samo osebe vyvolať potrebu reorganizácie distribučnej siete dodávateľa v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95.

53 Komisia a SMC v podstate tvrdia, že nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002 mohlo samo osebe vyvolať potrebu reorganizácie distribučnej siete. Podľa Komisie by posúdenie takej potreby nemali vnútroštátne súdy ani rozhodcovské orgány odmietať. SMC tvrdí, že v prejednávanej veci nadobudnutie účinnosti uvedeného nariadenia vyvolalo potrebu zásadnej reorganizácie jej distribučnej siete v Dánsku, predovšetkým z dôvodu prechodu z výhradnej distribúcie s územnou ochranou na selektívny distribučný systém bez takej ochrany a z dôvodu práva prevádzok získať autorizáciu pod podmienkou splnenia kvalitatívnych kritérií.

54 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že nariadenie č. 1400/2002, ako Komisia zdôraznila vo svojej vysvetľujúcej brožúre k tomuto nariadeniu, zaviedlo podstatné zmeny vo vzťahu k systému skupinovej výnimky vytvorenému nariadením č. 1475/95 tým, že stanovilo prísnejšie pravidlá v porovnaní s pravidlami zavedenými týmto nariadením pre vyňatie niektorých obmedzení hospodárskej súťaže podliehajúcich zákazu uvedenému v článku 81 ods. 1 ES.

55 Konkrétne nariadenie č. 1400/2002 neudeľuje skupinovú výnimku pre obmedzenie aktívneho a pasívneho predaja účastníkmi selektívneho distribučného systému [článok 4 ods. 1 písm. b) body i) a iii), článok 4 ods. 1 písm. d) a e) uvedeného nariadenia], a z tohto dôvodu zakazuje v rámci skupinových výnimiek kombinovanie výhradnej distribúcie a selektívnej distribúcie vyňatej nariadením č. 1475/95 [článok 3 body 8 až 10 uvedeného nariadenia].

56 Na získanie výhody skupinovej výnimky stanovenej nariadením č. 1475/95 nie sú však dodávatelia vôbec povinní zahrnúť také obmedzenia hospodárskej súťaže v zmysle článku 81 ods. 1 ES do svojich dohôd o distribúcii. Uvedené nariadenie sa totiž rovnako ako nariadenie č. 1400/2002, nariadenie vykonávajúce článok 81 ods. 3 ES, obmedzuje na to, že podnikateľským subjektom dotknutého sektora poskytuje určité možnosti, ktoré im napriek existencii určitých typov ustanovení obmedzujúcich hospodársku súťaž v ich dohodách o distribúcii a servise umožnia

uniknúť zákazu uvedenému v článku 81 ods. 1 ES. Ustanovenia uvedených nariadení však neukladajú podnikateľským subjektom povinnosť využiť uvedené možnosti tak, že stanovia záväzné povinnosti, ktoré sa priamo dotýkajú platnosti alebo obsahu zmluvných ustanovení alebo ktoré zaväzujú zmluvné strany na upravenie obsahu ich dohody (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 1986, VAG France, 10/86, Zb. s. 4071, body 12 a 16; z 5. júna 1997, VAG, C-41/96, Zb. s. I-3123, bod 16, a z 30. apríla 1998, Cabour, C-230/96, Zb. s. I-2055, bod 47).

57 Aj keby, ako uviedla SMC, bola skupinová výnimka stanovená nariadením č. 1475/95 získaná len pod podmienkou, že sa distribútor zaviaže zabezpečovať opravárenské služby a údržbu, ako aj služby nasledujúce po povolaní automobilov späť do opravovní [článok 4 ods. 1 body 1 a 6 a článok 5 ods. 1 bod 1 uvedeného nariadenia], zatiaľ čo nariadenie č. 1400/2002 neposkytuje skupinovú výnimku pre obmedzenie schopnosti distribútora uzavierať subdodávateľské dohody na poskytovanie opravárenských služieb a údržby so schválenými opravovňami, ani pre obmedzenie sa posledných uvedených na také činnosti [článok 4 ods. 1 písm. g) a h) posledného uvedeného nariadenia], nariadenie č. 1400/2002 nijako nezakazuje distribútorovi, aby naďalej sám zabezpečoval také služby ako schválená opravovňa v rámci systému výhradnej distribúcie alebo selektívnej distribúcie zavedeného dodávateľom.

58 Z toho vyplýva, že ako Komisia v podstate uviedla vo svojej odpovedi na otázku 20 vo svojej vysvetľujúcej brožúre k nariadeniu č. 1400/2002, nadobudnutie účinnosti tohto nariadenia samo osebe vôbec nevyvolalo potrebu reorganizácie distribučnej siete dodávateľa v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95.

59 Vzhľadom na podstatné zmeny systému výnimiek zavedeného nariadením č. 1400/2002 však nadobudnutie účinnosti tohto nariadenia mohlo viesť niektorých dodávateľov k tomu, aby vykonali zmeny vo svojich dohodách o distribúcii, aby si

zaistili, že tieto dohody naďalej patria do rozsahu skupinovej výnimky stanovenej týmto nariadením. Tak to mohlo byť predovšetkým v prípade, ak dohody uzavreté na základe systému nariadenia č. 1475/95 a v súlade s ním obsahovali „hlavné" obmedzenia v zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1400/2002.

60 Práve z dôvodu týchto podstatných zmien zavedených nariadením č. 1400/2002 článok 10 tohto nariadenia stanovil, že zákaz stanovený v článku 81 ods. 1 sa neuplatňuje v období od 1. októbra 2002 do 30. septembra 2003, pokiaľ ide o dohody právoplatné 30. septembra 2002, ktoré nespĺňajú podmienky vyňatia podľa tohto nariadenia, ktoré ale spĺňajú podmienky vyňatia podľa nariadenia č. 1475/95.

61 Ako vyplýva z odôvodnenia č. 36 nariadenia č. 1400/2002, zmeny, ktoré by mohli dodávatelia urobiť vo svojich distribučných sieťach po nadobudnutí účinnosti nariadenia č. 1400/2002, by teda s ohľadom na odchylný charakter článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95 mohli vyplynúť z jednoduchej úpravy dohôd platných ku dňu skončenia platnosti uvedeného nariadenia počas prechodného obdobia určeného na tento účel bez toho, aby taká úprava, ako VS správne uviedla na pojednávaní, automaticky vyvolala potrebu, s ohľadom na platné vnútroštátne právo, vypovedať uvedené dohody, ako aj potrebu reorganizácie celej tejto distribučnej siete alebo jej podstatnej časti.

62 Je však potrebné pripustiť, že aj keby nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002 nevyvolalo automaticky potrebu reorganizácie distribučných sietí, mohlo v určitých prípadoch v závislosti od osobitostí konkrétnej organizácie distribučnej siete jednotlivých dodávateľov vyvolať potrebu zmien takého významu,

že by ich bolo možné považovať za skutočnú reorganizáciu uvedenej siete v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95.

63 Taká reorganizácia sa tak mohla ukázať ako potrebná v zmysle tohto ustanovenia, ak sa s cieľom pokračovať vo využívaní skupinovej výnimky dodávateľ kombinujúci pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 1400/2002 výhradnú distribúciu a selektívnu distribúciu rozhodol organizovať svoju distribučnú sieť len na základe systému selektívnej distribúcie, alebo sa rozhodol zachovať systém výhradnej distribúcie len pre predajné služby a súčasne zaviesť selektívny distribučný systém pre opravárenské služby vykonávané schválenými opravovňami.

64 Vnútroštátnym súdom alebo rozhodcovským orgánom však prislúcha, s odkazom na údaje uvedené v bodoch 28 až 38 tohto rozsudku, aby na základe všetkých konkrétnych okolností sporu, ktorý prejednávajú, a predovšetkým dôkazov predložených na tieto účely dodávateľom posúdili, či zmeny vykonané dodávateľom predstavujú takú reorganizáciu jeho distribučnej siete, a či potrebu jej vykonania vyvolalo nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002.

65 Na jedenástu otázku je teda potrebné odpovedať, že nadobudnutie účinnosti nariadenia č. 1400/2002 nevyvolalo samo osebe potrebu reorganizovať distribučnú sieť dodávateľa v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95. Toto nadobudnutie účinnosti však mohlo v závislosti od konkrétnej organizácie distribučnej siete jednotlivých dodávateľov viesť k potrebe zmien takého významu, že predstavujú skutočnú reorganizáciu uvedenej siete v zmysle tohto ustanovenia. Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe všetkých konkrétnych prvkov sporu, ktorý prejednávajú, posúdili, či ide o taký prípad.

## O trovách

66 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami konania uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

**Článok 5 ods. 3 prvý pododsek prvá zarážka nariadenia Komisie (ES) č. 1475/95 z 28. júna 1995 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na kategórie dohôd o distribúcii a servise motorových vozidiel [*neoficiálny preklad*] sa má vykladať tak, že:**

— **existencia „potreby reorganizácie celej siete alebo jej podstatnej časti" predpokladá výraznú zmenu distribučných štruktúr dotknutého dodávateľa, tak z vecného, ako aj z geografického hľadiska, ktorá musí byť prijateľne odôvodnená dôvodmi ekonomickej účinnosti založenými na objektívnych interných alebo externých okolnostiach podniku dodávateľa, ktoré by v prípade neuskutočnenia rýchlej reorganizácie distribučnej siete mohli vzhľadom na konkurenčné prostredie, v ktorom pôsobí dodávateľ, narušiť účinnosť existujúcich štruktúr uvedenej siete. Prípadné nepriaznivé ekonomické dôsledky, ktoré by dodávateľ mohol utrpieť v prípade, že**

**vypovie dohodu o distribúcii uplatnením dvojročnej výpovednej lehoty, sú však v tomto ohľade relevantné. Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe všetkých konkrétnych okolností sporu, ktorý im bol predložený, posúdili, či sú tieto podmienky splnené,**

— **pokiaľ distribútor spochybnil zákonnosť výpovede s ročnou výpovednou lehotou pred vnútroštátnymi súdmi alebo rozhodcovskými orgánmi, dodávateľovi prislúcha preukázať, že podmienky stanovené týmto ustanovením na uplatnenie práva výpovede s ročnou výpovednou lehotou sú splnené. Spôsob, akým sa má taký dôkaz poskytnúť, patrí do pôsobnosti vnútroštátneho práva,**

— **nevyžaduje od dodávateľa, ktorý vypovedal zmluvu o distribúcii podľa tohto ustanovenia, aby formálne odôvodnil rozhodnutie o výpovedi, ani aby pred výpoveďou vypracoval plán reorganizácie,**

— **nadobudnutie účinnosti nariadenia Komisie (ES) č. 1400/2002 z 31. júla 2002 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na niektoré kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov v sektore motorových vozidiel nevyvolalo samo osebe potrebu reorganizovať distribučnú sieť dodávateľa v zmysle článku 5 ods. 3 prvého pododseku prvej zarážky nariadenia č. 1475/95. Toto nadobudnutie účinnosti však mohlo v závislosti od konkrétnej organizácie distribučnej siete jednotlivých dodávateľov viesť k potrebným zmenám takého významu, že predstavujú skutočnú reorganizáciu uvedenej siete v zmysle tohto ustanovenia. Vnútroštátnym súdom a rozhodcovským orgánom prislúcha, aby na základe všetkých konkrétnych prvkov sporu, ktorý prejednávajú, posúdili, či ide o taký prípad.**

Podpisy